

Katarzyna Górna. Pamięć wszystkiego

Sarmen Belgarian, Katarzyna Górna, Sylwia Szymaniak

Dokumentacja złożona do konkursu
na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim
na 61. Międzynarodowej Wystawie Sztuki
w Wenecji w 2026 r. (fragment)

Katarzyna Górna

Pamięć wszystkiego

godło: EBRO

Katarzyna Górna

Pamięć wszystkiego

Wystawa *Pamięć wszystkiego* osadzona jest w wyobrażeniu niedalekiej przyszłości, w której znane losy przeszłości splatają się z elementami science fiction. Centralną rolę odgrywa w niej kobieta – postać oświecona, odzyskująca kontakt z rzeczywistością poprzez bezpośredni, fizyczny kontakt z materią. Zanurzając dłonie w ziemi, symbolicznie i dosłownie łączy się z otaczającym światem.

Punktem wyjścia dla Katarzyny Górnej jest teoria zakładająca, że to właśnie wiedza – głęboka, praktyczna, związana z życiem i współistnieniem z naturą – czyniła kobiety kluczowymi dla przetrwania społeczności. Wiedza ta była zdobywana m.in. poprzez fizyczny kontakt z ziemią, co miało pozwalać na nawiązanie „neuronowego” połączenia z podziemną siecią grzybn – naturalnym systemem komunikacji między organizmami. W ten sposób kobiety stawały się depozytariuszkami „pamięci wszystkiego” – uniwersalnej wiedzy o świecie i człowieku.

Wystawa składa się z trzech równorzędnych elementów: filmu prezentowanego równolegle na kilku ekranach, ścieżki dźwiękowej autorstwa multiinstrumentalisty Noumoussa Dembele oraz monumentalnej rzeźby „post-matki”. Całość oparta jest na koncepcji, według której długowieczność kobiet – mimo wcześniejszego zaniku zdolności reprodukcyjnych i siły fizycznej – odgrywała kluczową rolę w przetrwaniu gatunku. Ewolucja niejako „wybrała” kobiety jako

strażniczki wiedzy, których doświadczenie i pamięć przekraczały wymiar jednostkowy.

Film drogi Katarzyny Górnej ukazuje wędrówkę grupy ocalałych po upadku cywilizacji. Akcja rozgrywa się w niedalekiej przyszłości, w której ludzkość zmuszona została do powrotu do nomadycznego trybu życia. Ich podróż symbolizuje drogę powrotną do kolebki człowieczeństwa – z Europy do Afryki, odwrotną do tej sprzed 40–60 tysięcy lat, kiedy Homo sapiens opuścił ten kontynent.

Głównymi bohaterkami są cztery kobiety w wieku po-menopauzalnym. Ich długowieczność, mimo utraty zdolności prokreacyjnych, nabiera nowego znaczenia – to one odzyskują dostęp do szczególnego rodzaju pamięci, sięgającej czasów prehistorycznych. W ich wspomnieniach pojawiają się uniwersalne doświadczenia kobiet: związane z migracją, uchodźstwem, codziennym przetrwaniem. Wędrując przez monumentalne krajobrazy – wysypiska śmieci, zgłiszczają cywilizacji – kobiety wykonują proste czynności, rozmyślają, medytują, próbując zrozumieć, co poszło nie tak i jak zacząć od nowa.

Integralną częścią przestrzennej instalacji filmowej jest warstwa dźwiękowa, stworzona przez Noumoussa Dembele. Jego muzyka ilustruje symboliczną drogę Homo sapiens powrotną do Afryki, łącząc dawne afrykańskie melodie z elementami współczesnej popkultury.

Dopełnieniem całości jest rzeźba Katarzyny Górnej – monumentalna postać kobiety inspirowana prehistorycznymi figurkami Wenus. W przeciwieństwie do niewielkich, neolitycznych rzeźb, ta wyrasta z odpadów jako symbol nowej „post-matki” – opiekunki epoki nadmiaru, nadprodukcji i konsumpcji. Jej obecność wśród śmieci jest komentarzem do cywilizacji, którą stworzyliśmy: cywilizacji, w której to, co kiedyś miało wartość, dziś staje się odpadem.

Katarzyna Górna

The Memory of Everything

The exhibition *Memory of Everything* is set in a near future where the known fates of the past intertwine with elements of science fiction. A woman plays a central role – an enlightened figure who regains contact with reality through direct, physical contact with matter. By sinking her hands into the earth, she symbolically and literally connects with the surrounding world.

Katarzyna Górna's starting point is the theory that it was knowledge – profound, practical, connected to life and coexistence with nature – that made women crucial to the survival of society. This knowledge was acquired, among other things, through physical contact with the earth, which was supposed to enable a

“neural” connection with the underground network of mycelium – the natural communication system between organisms. In this way, women became repositories of the “memory of everything” – universal knowledge about the world and humanity.

The exhibition consists of three equal elements: a film presented simultaneously on several screens, a soundtrack by multi-instrumentalist Noumous Dembele, and a monumental sculpture of a “post-mother.” The entire piece is based on the concept that women's longevity—despite the earlier decline of reproductive capacity and physical strength—played a crucial role in the survival of the species. Evo-

lution, in a sense, “chose” women as guardians of knowledge, whose experience and memory transcended the individual.

Katarzyna Górna's road movie depicts the journey of a group of survivors after the collapse of civilization. The action takes place in the near future, in which humanity has been forced to return to a nomadic lifestyle. Their journey symbolizes a return to the cradle of humanity – from Europe to Africa, a reversal of the journey of 40,000-60,000 years ago, when *Homo sapiens* left that continent.

The main characters are four post-menopausal women. Their longevity, despite the loss of reproductive capacity, takes on a new meaning – they regain access to a special kind of memory, dating back to prehistoric times. Their memories reveal universal female experiences: migration, exile, and everyday survival. Wandering through monumental landscapes – garbage dumps, the ruins of civilization – the women perform simple tasks, reflect, and meditate, trying to understand what went wrong and how to begin again.

An integral part of the spatial film installation is the sound layer created by Noumous Dembele. His music illustrates the symbolic journey of *Homo sapiens* back to Africa, combining ancient African melodies with elements of contemporary pop culture.

Completing the whole is a sculpture by Katarzyna Górna – a monumental female figure inspired by prehistoric Venus figurines. Unlike small, Neolithic sculptures, this one rises from the waste as a symbol of the new “post-mother”—the guardian of an era of excess, overproduction, and consumption. Her presence among the garbage is a commentary on the civilization we have created: a civilization in which what once held value now becomes waste.

